

WELSTAND ONTWIKKELINGSCRITERIA: WINDTURBINES BIJ AGRARISCHE BEDRIJVEN

18 oktober 2021
GEMEENTE DE FRYSKE MARREN

Inhoud

1. WELSTAND ONTWIKKELINGSCRITERIA	1
1.1. Windturbines tot 15 meter ashoogte bij agrarische bedrijven	1
1.2. Toetsingskader binnen welstandsbeleid	1
1.3. Strekking welstand ontwikkelingscriteria	4
2. UITGANGSPUNTEN	4
2.1. Landschappelijke en cultuurhistorische waarden	4
2.2. De plaatsing van de windturbine bij het agrarisch bedrijf is nodig	4
2.3. De windturbine wordt goed geplaatst	5
2.4. Situering windturbine op de wind bij of op het bouwvlak	7
2.5. Overheersende windrichtingen	8
2.6. Referentiebeelden windturbines	8
2.7. Visualisaties plaatsing windturbine	10

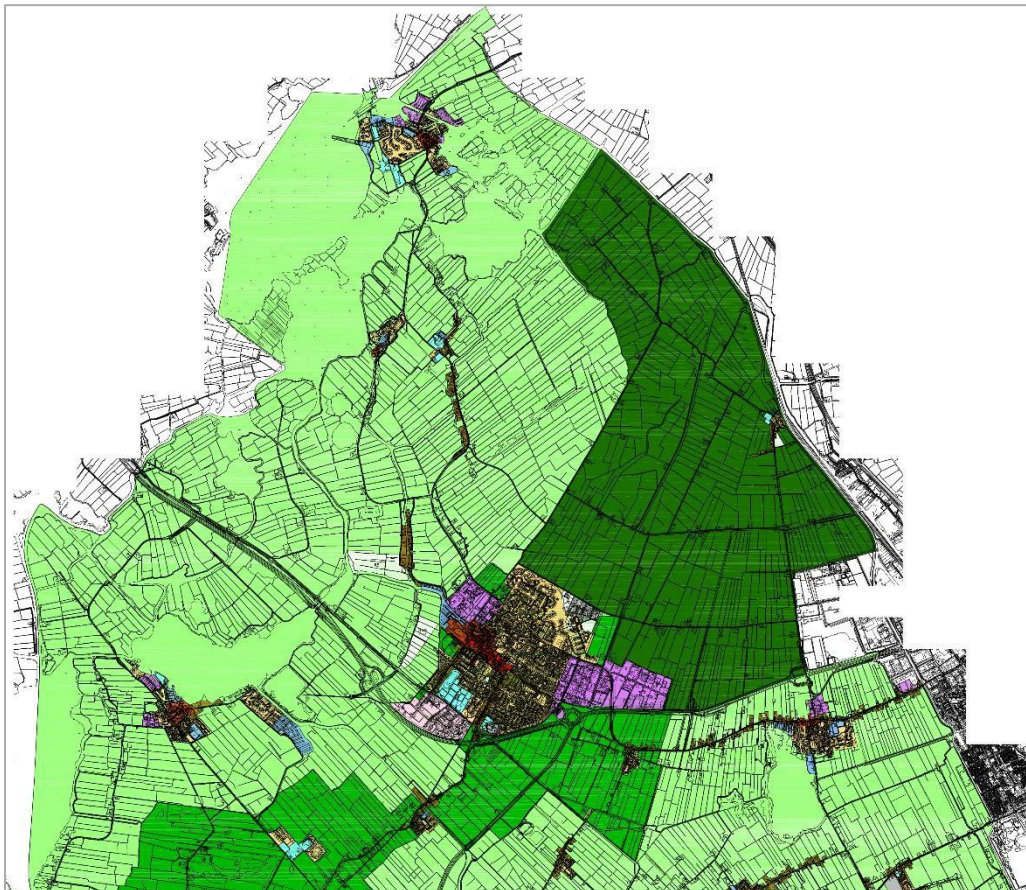
1. WELSTAND ONTWIKKELINGSCRITERIA

1.1. Windturbines tot 15 meter ashoogte bij agrarische bedrijven

Deze welstand ontwikkelingscriteria zijn opgesteld om de aanvraag voor windturbines bij agrarische bedrijven te beoordelen. Het betreft hier maximaal 3 windturbines op of in de nabijheid van het bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf met een maximale ashoogte van 15 meter. Het gaat hier om bescheiden windturbines, die vergelijkbaar zijn met de uitstraling en functie van een EAZ-Twaalf molen, het gaat dan om mogelijke aansluiting op het bestaande netwerk, een beperkte grootte van de rotor en een beperkte mastomtrek.

1.2. Toetsingskader binnen welstandsbeleid

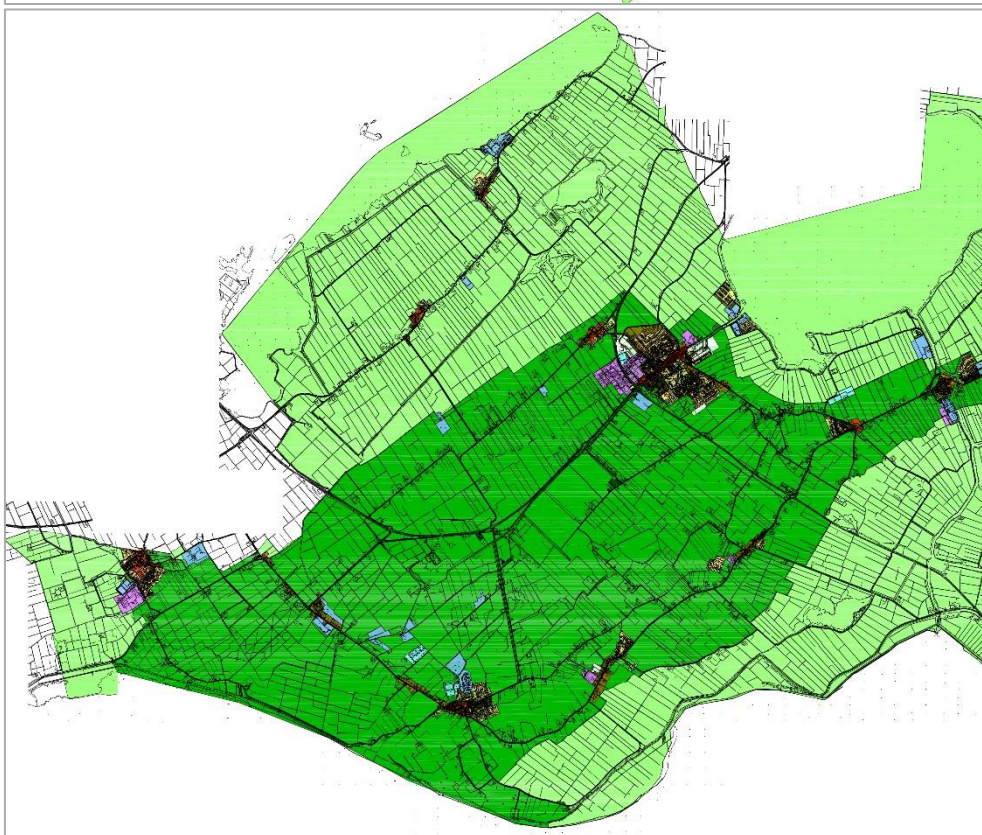
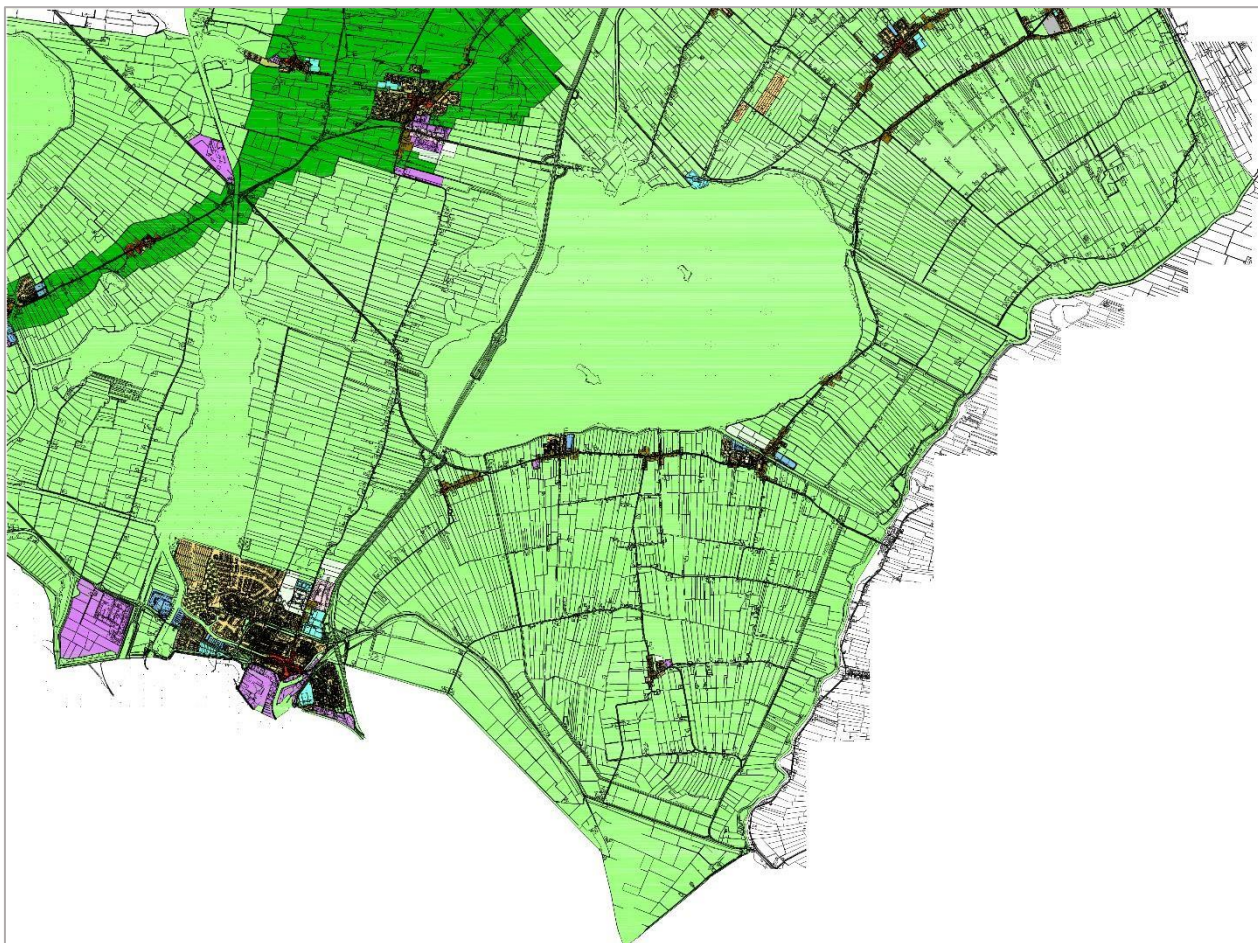
Binnen de gemeente De Fryske Marren worden omgevingsvergunningen of ambtelijk of door de welstandscommissie (Hûs en Hiem) getoetst aan de welstandsnota of aan welstand ontwikkelingscriteria voor nieuwe ontwikkelingen. In de welstandsnota zijn geen criteria aangegeven voor de toetsing van plaatsing van windturbines. Bij nieuwe ontwikkelingen worden de welstand ontwikkelingscriteria tegelijk met het ruimtelijk plan vastgesteld. De plannen die ambtelijk getoetst worden, zijn de algemenere bouwplannen op plekken in de gemeente waar meer vrijheid wordt gegeven ten aanzien van welstand. De gemeente noemt dit de *standaard gebieden*. De buitengebieden behoren tot de standaardgebieden. De landschappelijke waarden van de verschillende landschappen zijn beschreven in de welstandsnota, in Grutsk, de structuurvisie voor het landschap van de provincie Fryslân, en in de landschapsbiografie van de Súdwesthoeke.

GEBIEDSINDELING

- 7.1 Oude dorpskernen
- 7.2 Grotere oude dorpskernen
- 7.3 Kern Sloten
- 7.4 Lintbebouwing
- 7.5 Representatieve bedrijventerreinen
- 7.6 Reguliere bedrijventerreinen
- 7.7 Buurten met een individuele opzet
- 7.8 Buurten met een seriematige / projectmatige opzet
- 7.9 Sport- en recreatieterreinen zonder een relatie met de omgeving
- 7.10 Sport- en recreatieterreinen met een relatie met de omgeving
- 7.11 Veenlandschap
- 7.12 Stuwwallandschap
- 7.13 Haskerveenpolder
- 7.14 Welstandsvrije gebieden

NB. in welstandsvrije gebieden is repressief welstandstoezicht van toepassing

Kaarten welstandsnota 2014, standaardgebieden zijn: het Veenlandschap, het Stuwwallenlandschap en de Haskerveenpolder

1.3. Strekking welstand ontwikkelingscriteria

De nu geformuleerde welstand ontwikkelingscriteria geven een nadere onderbouwing van de criteria waaraan getoetst wordt bij de zorgvuldige inpassing van de turbines binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten. Hierdoor ontstaat vooraf helderheid bij initiatiefnemers en omwonenden over de mogelijkheden en beoordeling bij inpassing.

De technische uitstraling, de silhouetwerking, de beweging of slagschaduw van de wieken en de mogelijke kap van beplanting ten behoeve van de windturbines zorgen mogelijk voor verstoring van de kwaliteit van het landschap. De plaatsing van turbines heeft slechts beperkte invloed op het verkavelingspatroon of reliëf.

Bij de plaatsing van windturbines bij agrarische bedrijven is in beginsel een tegenstelling te erkennen. Bij plaatsing van een windturbine op het bouwvlak vormen de erfbeplanting en de gebouwen windobstakels. De visie op een goede inpassing is daarom gericht op de plaatsing van de windturbines ten opzichte van de wind en de mogelijke verstoring van de rustige sfeer van het landschap, een goede plaatsing van de windturbines ten opzichte van de bebouwing en respect voor de bestaande beplanting.

2. UITGANGSPUNTEN

2.1. Landschappelijke en cultuurhistorische waarden

In de welstandsnota is het landschap beschreven bij het Veenlandschap, het Stuwwallandschap en de Haskerveenpolder. Het Veenlandschap is een open, agrarisch veenweide-landschap met een vaarten en meren. Het is een aantrekkelijk landschap, waarvan met name het open karakter gewaardeerd wordt.

Binnen het veenlandschap aan de noordoostzijde van Joure is de Haskerveenpolder gelegen. In dit gebied heeft in de wederopbouwperiode een ruilverkaveling plaats gevonden waarbij tevens een landschapsplan is opgesteld. De inrichting van 1948 is nog voor een groot deel gaaf en herkenbaar aanwezig. Daarom heeft de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed de Haskerveenpolder, in de visie 'Erfgoed en Ruimte', aangewezen als een van de 30 Wederopbouwgebieden. Dit om te voorkomen dat de "planmatige laag" uit die periode ongemerkt verdwijnt.

Het stuwwallandschap is het meer besloten deel van het buitengebied dat zich uitstrekt over de hogere zandgronden en de karakteristieke keileemruggen van Gaasterland tot aan Joure. In het stuwwallengebied is de verkaveling divers en blokvormig, afgewisseld met opstreckende verkaveling. Aan de zuidkant van de gemeente, wordt de kuststrook langs het IJsselmeer deels gevormd door kliffen.

2.2. De plaatsing van de windturbine bij het agrarisch bedrijf is nodig

Bij de beoordeling van de aanvraag gelden de volgende uitgangspunten:

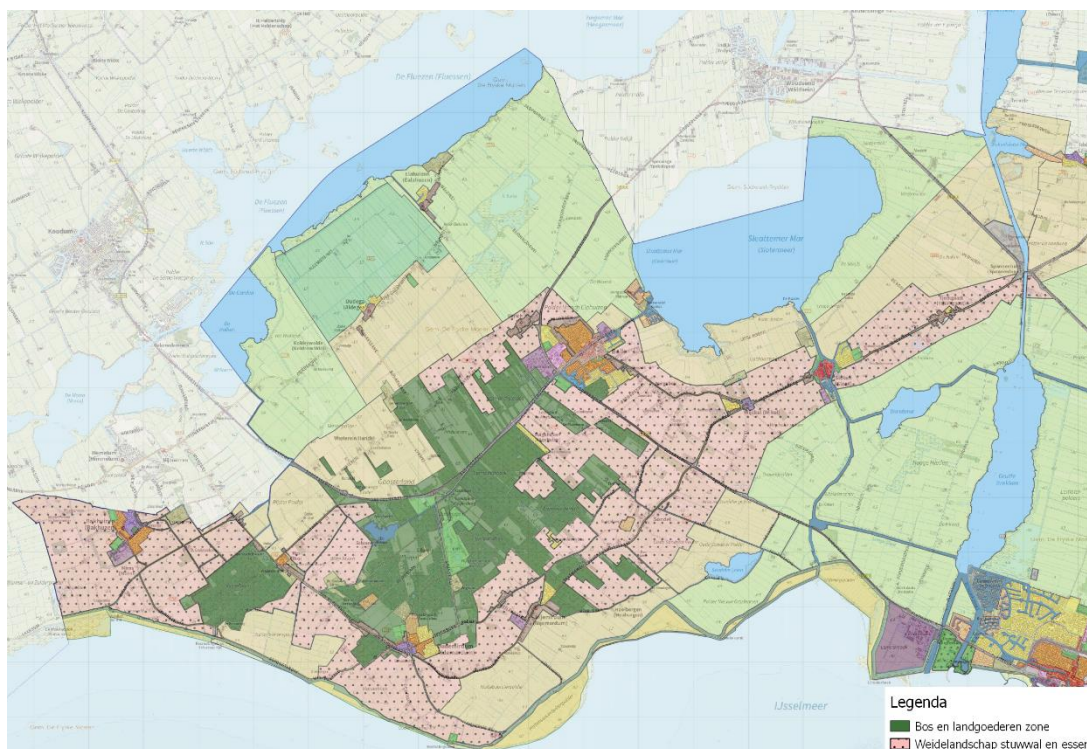
- Bij het realiseren van een of meerdere windturbines bij een agrarisch bedrijf is het op te stellen vermogen gericht op de energiebehoefte van het agrarisch bedrijf. Daarnaast zijn de mogelijkheden om te voorzien in de energiebehoefte van het agrarische bedrijf door middel van zonnepanelen op de gebouwen verkend;
- Bij de beoordeling is een onderbouwing nodig van het energieverbruik en de noodzaak voor het opwekken van energie door middel van wind in plaats van zonnepanelen. Hiervoor moeten de volgende onderdelen aangeleverd worden:

- Bij de aanvraag voor een windturbine wordt inzicht gegeven in het benodigde energieverbruik op de locatie, er is inzicht in het beperken en het verminderen van energie verbruik en er is inzicht in de mogelijkheden voor aansluiting op het bestaande net.
- Ontwikkeling van energie door middel van de realisatie van zonnepanelen heeft de voorkeur. Indien dit niet mogelijk is dan wordt dit aangetoond door middel van een deskundig rapport.

2.3. De windturbine wordt goed geplaatst

Bij de beoordeling van een zorgvuldige inpassing binnen de cultuurhistorische en landschappelijke waarden worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- In gebieden met grote landschappelijk en recreatieve waarde in het stuwwallandschap bij Gaasterland en het Minserklif weegt de landschappelijke kwaliteit zwaar. Hier is landschappelijke kwaliteit van primair belang voor de recreatie en economische ontwikkeling van het gebied. Rust, ontspanning, natuurbeleving en cultuurhistorie spelen een grote rol bij de ervaring van het landschap in dit gebied. Door de kleinschalige structuur van het gebied zullen windturbines bij agrarische bedrijven een grote impact hebben op de ervaring van het gebied. Windturbines in het stuwwallenlandschap mogen daarom in het weidelandschap met essen slechts binnen het bouwvlak geplaatst worden. Daarnaast gelden de algemene richtlijnen voor de plaatsing van de turbines is relatie tot de bebouwing en de infrastructuur.

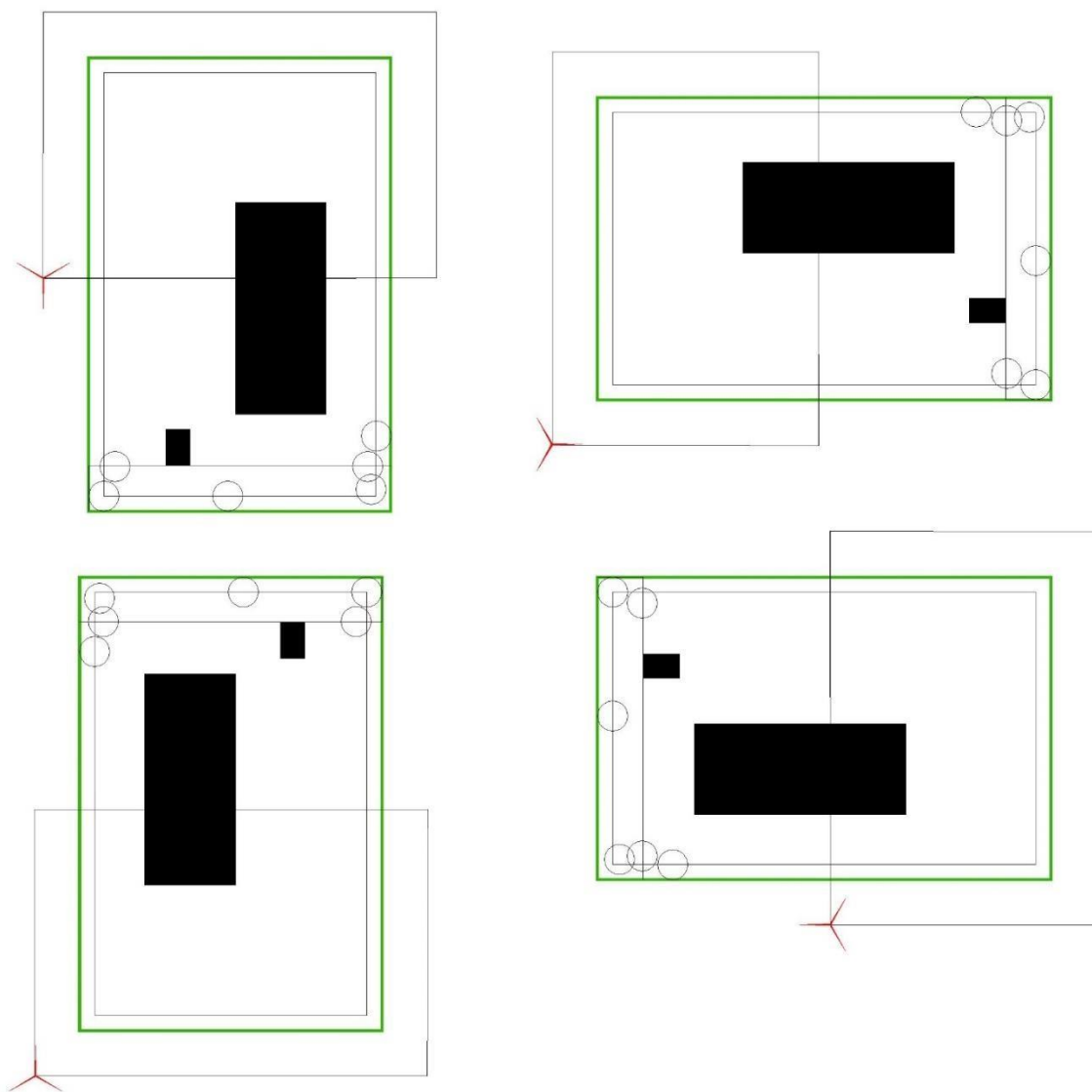

Situering weidelandschap met essen in het stuwwallenlandschap van Gaasterland

- Bij de beoordeling van de inpassing van een windturbine wordt rekening gehouden met de functionele uitgangspunten die behoren tot het opwekken van energie door middel van wind. De schaal van het landschap is in het open landschap van de

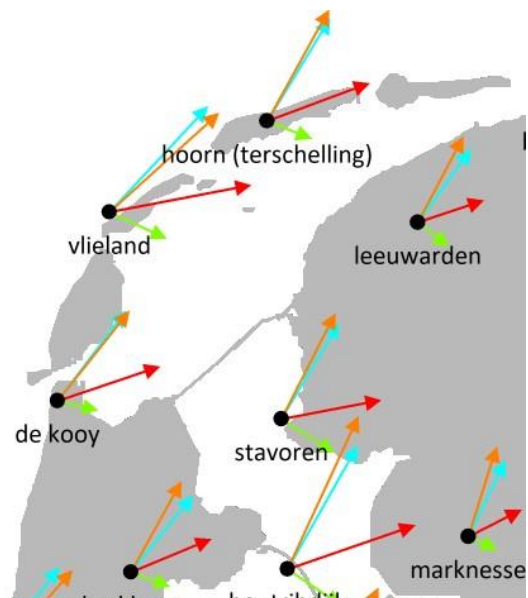
Veenpolders zodanig dat er slecht in beperkte mate invloed is op de sfeer van het gebied. Een plaatsing van een windturbine tussen de bebouwing of beplanting is functioneel niet logisch en wordt daarom niet als uitgangspunt genomen. Bestaande beplanting wordt niet verwijderd ten behoeve van het genereren van wind. De windturbine mag daarom iets los van het erf geplaatst worden. Het behoud van de bestaande beplanting wordt op een situatietekening aangegeven.

- Plaatsing aan de westzijde of zuidwestzijde van de bebouwing en de beplanting van het agrarische erf heeft de voorkeur. Afstand van de windturbine tot naast gelegen erf of tuin van een woning dient minimaal 100 meter te bedragen om visuele overlast en geluidsoverlast te voorkomen.
- Bij de plaatsing van windturbines wordt rekening gehouden met bestaande landschappelijke elementen zoals dijken, kades, waardevol reliëf, archeologie en watergangen. Er wordt minimaal 15 meter afstand aangehouden tot deze waardevolle elementen.
- De positie ten opzichte van het beeldbepalende deel van het erf, de voortuin en het karakteristieke deel van de agrarische bebouwing, bijvoorbeeld een oude stielhof of het woonhuis is van belang. De windturbine staat daarom aan de achterzijde van het erf op maximaal 15 meter afstand tot de erfbeplanting aan de achterzijde of minimaal 50 meter achter de bedrijfswoning.
- Indien het erf met de achterzijde aan de weg gesitueerd is, dan wordt de windturbine niet direct grenzend aan de weg geplaatst. De minimale afstand van de windturbine tot de weg bedraagt dan 50 meter.
- De windturbine staat op maximaal 15 meter afstand vanaf het verlengde van de zijdelingse perceelsgrens van het agrarisch bedrijf.
- Indien er meer dan één windturbine per erf geplaatst worden dan kunnen nadere eisen gesteld ten aanzien van de plaatsing en het energieverbruik en de energiemix.

2.4. Situering windturbine op de wind bij of op het bouwvlak

Average wind in winter
 Average wind in spring
 Average wind in summer
 Average wind in autumn
 —→ 10 km/h

2.5. Overheersende windrichtingen

2.6. Referentiebeelden windturbines

Voorbeelden windturbines met ashoogte 15 meter

Voorbeelden windturbines met ashoogte 15 meter

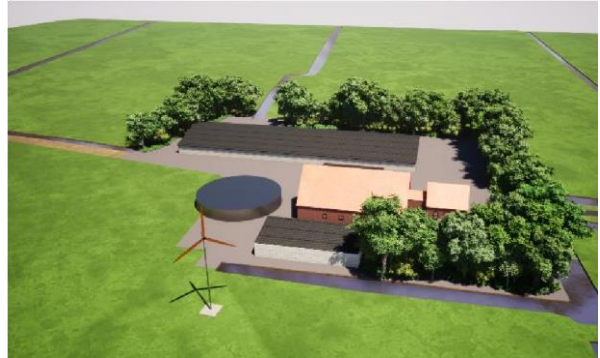

Voorbeelden windturbines met ashoogte 15 meter

2.7. Visualisaties plaatsing windturbine

Plaatsing windturbine aan de westkant van het erf.

Plaatsing van de windturbine aan de zuidkant van het erf

Plaatsing windturbine aan de zuidoostkant van het erf

Plaatsing van de windturbine aan de zuidoostkant van het erf.

